

Ervaringen van praktijkondersteuners bij het bieden van stoppen-met-roken ondersteuning aan zwangere vrouwen met lage SES in Noord-Nederland

J.J.B. Goorden¹, B. Noppert¹, H.E. van der Veen MSc¹, S. Weiland MSc^{2,3}, L.L. Peters PhD^{2,3}

¹ Hanzehogeschool Groningen, Academie voor Verpleegkunde (HBO-V)

² Universitair Medisch Centrum Groningen, afdeling Huisartsgeneeskunde en Ouderengeneeskunde

³ Amsterdam Universitair Medische Centra (locatie VUmc), Afdeling Verloskunde Wetenschap AVAG

'De huisartsenpraktijk is laagdrempelig en we kennen hun sociale netwerk.'

Inleiding

De rookprevalentie onder laagopgeleide zwangere vrouwen is 16%.¹ Het Addendum van de Trimbos-richtlijn 'Behandeling van tabaksverslaving en stoppen-met-roken ondersteuning bij zwangere vrouwen' beschrijft dat zwangeren voor stoppen-met-roken (SMR) ondersteuning onder andere kunnen worden doorverwezen naar de praktijkondersteuner (POH-er). Optimalisatie van de implementatie van deze richtlijn in de dagelijkse praktijk kan leiden tot meer geslaagde rookstopopgingen.²

Methode

Dit onderzoek is een deelonderzoek van het ZonMw onderzoeksproject 'Samen Stoppen, Samen Sterk' waarbij semigestructureerde interviews met POH-ers zijn afgenomen in Noord Nederland om o.a. te evalueren hoe de Trimbos Richtlijn is geïmplementeerd in de huisartsenpraktijk.

Resultaten

Acht POH-ers zijn geïnterviewd die werkzaam zijn in Groningen, Friesland en Drenthe. De POH-er is bekend en werkt met de Nederlands Huisarts Genootschap (NHG)-richtlijn, de NHG-Zorgmodule Leefstijl Roken.³ Zij zijn niet op de hoogte dat deze zorgmodule een onderdeel is van de Trimbos Richtlijn. De POH-ers gaven aan dat ze weinig ervaring hebben met SMR-ondersteuning aan zwangere vrouwen met lage SES, deze vrouwen zijn namelijk niet in beeld bij de huisartsenpraktijk en ze missen de samenwerking met de verloskundigen. De kennis van de POH-ers met betrekking tot hulpmiddelen (nicotine vervangende middelen en farmacotherapie) die voorgeschreven mogen worden aan de zwangere vrouw is verschillend. De rokende zwangere vrouw met lage SES wordt als een complexe doelgroep gezien o.a. door gebrek aan motivatie en therapieontrouw.

Conclusie

POH-ers hebben weinig ervaring met rokende zwangere vrouwen met een lage SES en missen de samenwerking met de verloskundigen. De POH-er vindt zichzelf een geschikte zorgprofessional om de rokende zwangere vrouw met lage SES te begeleiden maar zou graag meer kennis willen hebben omtrent SMR-ondersteuning.

Aanbevelingen

- Mogelijkheden exploreren om een digitale doorverwijzing van verloskundige naar POH-er voor SMR-ondersteuning te realiseren zodat vrouwen in beeld komen bij de POH-er.
- Additionele scholing voor POH-ers die SMR-ondersteuning geven aan zwangere vrouwen inclusief de hulpmiddelen die hiervoor geschikt zijn.
- Focusgroep van verloskundigen en praktijkondersteuners samenstellen om de SMR-ondersteuning aan de rokende zwangere vrouw met lage SES te optimaliseren, passend bij de Trimbos richtlijn.

'We willen deze complexe doelgroep graag ondersteunen en zien het als een uitdaging!'

Referenties:

1. Trimbos-instituut. (2019). Monitor Middelengebruik en Zwangerschap 2018. Geraadpleegd op 26 januari 2021, van <https://www.trimbos.nl/docs/a11ec803-9674-43dd-a624-ef8a4b3ad8f.pdf>
2. Trimbos-instituut. (2017). Addendum Behandeling van tabaksverslaving en stoppen-met-roken ondersteuning bij zwangere vrouwen. Geraadpleegd op 26 januari 2021, van <https://www.trimbos.nl/docs/8dcff786-e1b2-4556-8220-7ca285531b6c.pdf>
3. Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG). (2020). NHG-Zorgmodule Leefstijl Roken. Geraadpleegd op 27 januari 2021, van <https://www.nhg.org/themas/publicaties/nhg-zorgmodule-leefstijl-roken-volledige-tekst>